

Jak ruské elity uzavřely mír s válkou

lipovylis.cz/wordpress/jak-ruske-elity-uzavrely-mir-s-vaalkou

David Z Moravy

2. července 2024

+2

Vítězství Moskvy utlumila opozici vůči Kremlu.

Když začala válka na Ukrajině, ruská elita vstoupila do stavu šoku. Když Západ uvalil sankce a zákaz cestování, bohatí a politicky spjatí občané Ruska nabyli přesvědčení, že jejich předchozí životy skončily. Ztráty na bojištích se rychle hromadily a mnozí považovali invazi za katastrofální chybu. „Rusko, které hluboce milujeme, padlo do rukou idiotů,“ řekl Roman Trotsenko, bývalý šéf největší lodiařské společnosti v zemi, jinému podnikateli během telefonického rozhovoru, který unikl v dubnu 2023. „Drží se bizarní, zastaralé devatenácté – ideologie století. Tohle nemůže skončit dobře. Skončí to katastrofou.“ V dalším uniklém rozhovoru slavný hudební producent Iosif Prigozhin (nepříbuzný s Jevgenijem Prigozhinem) nazval ruského prezidenta Vladimira Putina a jeho vládu „zasranými zločinci“. Někteří z oligarchů, kteří byli v době invaze v zahraničí, se odmítli vrátit do Ruska, včetně Michaila Fridmana, majitele největší soukromé banky v zemi.

Ale to bylo tehdy. V roce 2023 začaly elity podporovat válku. Více hudebníků začalo cestovat, aby vystoupili na okupovaných územích. V říjnu se Fridman vrátil z Londýna do Moskvy, když usoudil, že život na Západě pod sankcemi je neúnosný a že situace v Rusku je poměrně pohodlná. A nevznikly žádné nové nahrávky oligarchů škemrání o válce. Ve skutečnosti je těžké si představit, že by takové rozhovory probíhaly.

To proto, že se ruské elity naučily přestat se obávat konfliktu. Došli k závěru, že invaze, i když ji přímo nepodporují, je tolerovatelný fakt života. Výsledkem je, že pravděpodobnost, že by mohli napadnout rozhodnutí Kremlu – která byla vždy mizivá – zcela zmizela. A namísto debaty, zda podpořit Putina, nyní ruské elity diskutují o jiné otázce: jak by mohla válka skončit.

Mají různé odpovědi. Někteří věří, že velké vítězství na bitevním poli by Putinovi umožnilo získat částečné vítězství, a proto pozastavit válku. Jiní si myslí, že Putin se nezastaví, dokud nedojede až do Kyjeva. Někteří jsou přesvědčeni, že Putinovi skutečně záleží na konfrontaci se Západem, nikoli na vítězství na Ukrajině, a že tak zaútočí na jiný stát v Evropě bez ohledu na to, co se stane se současným konfliktem. Několik pesimistů však tvrdí, že premisa samotné otázky je špatná. Podle jejich názoru válka vyhovuje Putinovým politickým zájmům, a tak bude bojovat, dokud bude žít.

JAK SE NAUČILI PŘESTAT SE BÁT

Existuje několik důvodů, proč se ruské elity přiklonily k Putinovi. Jedním z nich je, že se stali opatrnějšími, když Moskva zasahovala proti disentu. Další, související, je, že chápou, že nemá smysl protestovat. Ale možná největším důvodem jejich změny je, že začali vidět invazi v zásadně jiném světle. Dnes věří, že Rusko má převahu. Moskva koneckonců neustále, i když pomalu, získává na bojišti. Ukrajina je zbitá a překonaná a operuje s obrovskou nevýhodou dělostřeleckých granátů. A západní podpora Kyjevu slábne, což ohrožuje přístup Ukrajiny k vojenským zásobám.

„Je špatné být vyvrhelem jako vítěz, ale horší je být vyvržencem jako poražený,“ řekl mi jeden ruský oligarcha, který válku kritizoval již dříve, ale nyní to zřejmě chápe. (Jako jiní mluvil pod podmínkou anonymity,

aby chránil svou bezpečnost.) Oligarcha řekl, že v Rusku se všechno změnilo: postoje k Putinovi, názory na Ukrajinu i pohledy na Západ. “Musíme vyhrát tuto válku,” řekl mi. “Jinak nám nedovolí žít.” A Rusko by se samozřejmě zhroutilo.”

S touto perspektivou nyní oligarchové diskutují o tom, jaké podmínky na Ukrajině by mohly představovat vítězství. Relativním optimistům by stačila jakákoli větší úspěšná ofenzíva. Pro tyto elity by takové vítězství uspokojilo Putina a zlomilo vůli Ukrajiny osvobodit další území, i když to zemi neodradí od obrany toho, co jí zbylo. Domnívají se, že nejpravděpodobnějším cílem tohoto druhu ofenzívy je Charkov, druhé největší město Ukrajiny.

Totální útok na Charkov by byl příšerný. Město, hlavní město Ukrajiny v letech 1919 až 1934, bylo před válkou pulzujícím centrem ukrajinské a ruské kultury, vědy a vzdělání. Pokud se ji Rusko pokusí získat, Charkov zažije téměř totální zničení své zbývající infrastruktury, což povede k rychlému vylidňování, protože již tak omezené základní služby nebude možné udržet. Lidé, kteří se drží kolem, by pak museli přežít pod ruskou okupací.

Ale jakkoli je tento výsledek hrozný, je to ta nejméně strašná vize, kterou prosazuje ruská elita. Podle jednoho obchodníka s úzkými vazbami na Kreml se Putin nespokojí s vítězstvím na severovýchodě Ukrajiny. Jediný výsledek, který přijme, je dobytí Kyjeva. Putin chová zvláštní, téměř mystické spojení s ukrajinským hlavním městem, které považuje za kolébku ruské civilizace. Putin má zvláštní oblibu v Kyjevsko-pečerské lávře, starém pravoslavném klášteře, kde strávil téměř všechny svůj čas během své poslední oficiální návštěvy města v roce 2013. Lávra je místem odpočinku několika uctívaných ruských světců a historických osobností, včetně imperiálního ruského premiéra Pjotra Stolypina, kterého Putin hluboce obdivuje. Putin dokonce nechal postavit Stolypinovu sochu, která nyní stojí poblíž Kremlu. Jeho touha

zachovat Lávru může vysvětlit, proč Rusko těžce nebombardovalo Kyjev tak, jako má jiná ukrajinská města. (Nový ruský ministr obrany, hluboce věřící Andrei Belousov, má také silnou spřízněnost s Lávrou.)

Pokud Rusko zahájí druhou kampaň k dobytí ukrajinského hlavního města, armáda by pravděpodobně zahájila svou ofenzivu v Bělorusku, stejně jako v zimě 2022. Pravděpodobně by to zahrnovalo, stejně jako tehdy, ruské jednotky projíždějící radioaktivní pustinou v okolí jaderné elektrárny v Černobylu. Mnozí v Moskvě ale věří, že tentokrát, když ruská armáda přitvrdí a ukrajinské rezervy oslabí, by jejich země mohla vyhrát. Z pohledu ruských elit jsou Ukrajinci prostě příliš unavení na to, aby postavili další houževnatou obranu.

ŽÁDNÁ CESTA VEN

Pro Putina však válka na Ukrajině není jen – nebo dokonce většinou – o Ukrajině. Místo toho lidé blízcí ruskému prezidentovi říkají, že invazi považuje jen za jednu frontu v konfliktu se Západem. To znamená, že ruský úspěch na bojišti nemusí stačit k tomu, aby se Putinovi zalíbil. Aby porazil své skutečné nepřátele v Bruselu a Washingtonu, může mít Putin pocit, že potřebuje zaútočit na člena NATO.

Podle ruských elit by nejpravděpodobnějším cílem bylo Estonsko nebo Lotyšsko: dvě pobaltské země s početnými ruskými menšinami. Moskva se bude řídit známou příručkou. Za prvé, členové ruské Federální bezpečnostní služby by přiměli rusky mluvící osoby v jedné ze dvou zemí prohlásit, že jsou utlačováni neonacistickou vládou a potřebují pomoc Kremlu. V reakci na to by ruské jednotky překročily hranici a převzaly kontrolu nad obcemi ve východní části obou států, jako je převážně rusky mluvící estonské město Narva. Toto teritoriální obsazení by znamenalo významnou výzvu pro NATO, alianci založenou na zásadě, že útok na jednoho z jejích členů, bez ohledu na

to, jak malý, je útokem na všechny. Putin by převzetím Narvy otestoval, zda je blok skutečně ochoten riskovat třetí světovou válku na území několika čtverečních mil na ruských hranicích.

V minulosti měly ruské elity malou touhu riskovat jaderný konflikt. Nyní je ale mnoho z nich přesvědčeno, že NATO by se neodvážilo odpovědět. Vidí Západ jako unavený a rozdělený, a proto je mnohem méně zaujatý bojem proti Rusku. Domnívají se, že americký prezident Joe Biden a evropští lídři jsou slabí. V této souvislosti si myslí, že NATO by se jednomyslně neshromáždilo k obraně napadené země. Místo toho se ruské elity domnívají, že NATO bude zahlceno tolika panikou a chaosem, že by to vůbec neudělalo – zničí důvěryhodnost západních vlád.

Provokace, jako je tato, by mohla být Rusku obzvláště užitečná před prezidentskými volbami v USA. Kreml může dokonce věřit, že taková krize by fatálně podkopala Bidenovy šance. Nouzová situace v Pobaltí, ve které Biden klopýtá, by mohla amerického prezidenta vykreslit jako slabého a neschopného a dokázat tvrzení bývalého amerického prezidenta Donalda Trumpa, že NATO je zastaralé.

Putin se samozřejmě může také pokusit oslabit Bidena, aniž by zaútočil na Pobaltí. Většina mých zdrojů věří, že Putin by mohl prezidentovi uštvět rány tím, že by jednoduše vyhrál další bitvy na Ukrajině – a že se o to pokusí. Kreml chce oslabit Bidena, aby Trump mohl zvítězit, vzhledem k hlasité náklonnosti druhého kandidáta k Rusku. Trump například slíbil, že v případě zvolení ukončí válku na Ukrajině „do 24 hodin“.

Ne všichni v Rusku si ale myslí, že válka skončí, pokud bude zvolen Trump. Někteří věří, že válka v žádné situaci neskončí. Jak mi řekl obchodník blízky Kremlu, Putin si válku příliš oblíbil, což mu pomohlo mobilizovat společnost, uvěznit některé disidenty, zabíjet jiné a většinu

zbytku vytláčit ze země. Válka také sjednotila elity, které se nyní cítí na Západě nechtěné a v Putinovi vidí jedinou naději na dobrý život. V důsledku invaze je na Putina vyvíjen menší tlak než kdykoli předtím.

Představa nekonečné války na Ukrajině děsí ruskou elitu, která stále doufá, že invaze skončí. Sní o co nejrychlejším návratu do poklidného času 23. února 2022. Zatím ale mlčí. Nevidí cestu zpět.

MIKHAIL ZYGAR je publicista v *Der Spiegel*, zakládající šéfredaktor nezávislého ruského televizního kanálu TV Rain a autor knihy *Válka a trest: Putin, Zelenskij a cesta k ruské invazi na Ukrajinu*.

 Zdroj

About The Author

+2

Continue Reading

[Previous „Musíme vyhrát tuto válku“: Ruské elity se začaly připravovat na válku s NATO – Foreign Affairs](#)

[Next Virtuální sestřelení dvou ruských stíhaček Su-35 ve Středozemním moři Eurofighterem – Letecká „past“ NATO varuje Moskva + VIDEO](#)